

Урок 4.

Тема уроку: Консульство та імперія у Франції. Наполеон I.

Алгоритм вивчення теми:

1. Прочитати пункти з 1 до 7 параграфу 3 підручника, записавши в зошит нові та незнайомі терміни;
2. Ознайомитися з конспектом уроку;
3. Опрацювати карту “Війни Франції (1804 – 1814 рр.)”;
4. Виконати завдання в Листі самоконтролю.

9 листопада 1799 року за допомогою вірних йому військ та за підтримки заможних верств французького суспільства, Наполеон Бонапарт здійснює державний переворот. Директорія була усунена від влади. Нова форма управління отримала назву – Консульство (вищий орган управління, що складався з трьох консулів). Проте вся повнота влади була зосереджена в руках Першого Консула, яким став Наполеон Бонапарт.

З часом і йому і «новій еліті» цього вже було замало. 2 грудня 1804 року в соборі Нотр-Дам де Парі Бонапарта було короновано як імператора Наполеона I.

Головну увагу Наполеон приділяв зовнішній політиці. Ще з 1796 року, часів Італійського походу Наполеона, війни Франції почали носити загарбницький характер. І якщо на морі значних успіхів не було:

1 серпня 1798 року – битва біля мису Абукір;

21 жовтня 1805 року – битва біля мису Трафальгар;

Обидві битви виграв англійський адмірал Гораціо Нельсон вщент розбивши флот французів та їх союзників.

Натомість на суходолі геній Наполеона та специфічна тактика (забезпечення армії всім необхідним за рахунок місцевих ресурсів), дозволяють французькій армії здобувати одну перемогу за іншою:

2 грудня 1805 року – битва під Аустерліцем («битва трьох імператорів»): поразка австро-російських військ та розпад III антифранцузької коаліції;

14 жовтня 1806 року – битва під Йеною: поразка пруських військ, вихід Пруссії з коаліції; підписання Наполеоном в Берліні «Декрету про континентальну блокаду Британії» (21 листопада 1806 року);

7-8 лютого 1807 року – битва під Ейлау: битва закінчилася без переможця – обидві сторони і французи, і росіяни понесли значні втрати;

14 червня 1807 року – битва під Фрідландом: поразка росіян; підписання Тільзитського мирного договору (8 липня 1807 року); розпад IV антифранцузької коаліції;

1808-1809 роки – вторгнення військ Наполеона в Іспанію та Португалію: створення V антифранцузької коаліції;

1812 рік – вторгнення військ Франції та його союзників до Росії: розгром армії Наполеона (7 вересня 1812 року – Бородінська битва), та початок Закардонного походу російських військ;

16-19 жовтня 1813 року – битва під Лейпцигом («битва народів»): війська VI антифранцузької коаліції завдали поразки армії Наполеона та його союзників, і відкрили собі шлях до Франції;

Навесні 1814 року війська антифранцузької коаліції підійшли до Парижу. 31 березня 1814 року Париж капітулює, Наполеон зрікається трону (6 квітня 1814 року) і відправляється у заслання на острів Ельба. Королем Франції оголошено Людовіка XVIII, який був меншим братом страченого якобінцями Людовіка XVI.

У внутрішній політиці головними досягненнями Наполеона I стають його Кодекси (збірки законів):

1804 рік – Цивільний Кодекс, основні положення якого діють і зараз в Конституціях та законах різних держав світу;

1807 рік – Комерційний Кодекс;

1811 рік – Кримінальний Кодекс.